

प्रधानमंत्री कुसुम घटक-ब योजनेसाठी निधी
उपलब्ध होण्याकरीता, “अतिरिक्त वीज
विक्री कर ” (Addl.ToSE) च्या दरामध्ये वाढ
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:-सौरप्र-२०२५/प्र.क्र.१६६/ऊर्जा-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- ०४ नोव्हेंबर, २०२५.

वाचा :-

- १) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१४/प्र.क्र.२१९/ऊर्जा-७, दि.२७.०३.२०१५,
- २) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१४/प्र.क्र.२१९ भाग-३/ऊर्जा-७, दि.०४.०१.२०१६,
- ३) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१८/प्र.क्र.२३/ऊर्जा-७, दि.०३.११.२०१८,
- ४) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१८/प्र.क्र.४०१/ऊर्जा-७, दि.१५.११.२०१८,
- ५) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१९/प्र.क्र.१५९/ऊर्जा-७, दि.११.०९.२०१९,
- ६) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०१९/प्र.क्र.२६८/ऊर्जा-७, दि.१२.०५.२०२१,
- ७) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन अधिसूना क्र.इबीटी २००४/प्र.क्र.४२/ऊर्जा-१, दि.१९.०५.२००४,
- ८) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन अधिसूना क्र. सौरप्र-२०१५/प्र.क्र.४८/ऊर्जा-१, दि.२१.०४.२०१५,
- ९) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन अधिसूना क्र.वीविक २०१८/प्र.क्र.१६१/ऊर्जा-१, दि.२६.१२.२०१८,
- १०) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.सौरप्र-२०२०/प्र.क्र.२५९/ऊर्जा-७, दि.१५.०३.२०२४,
- ११) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.लेखाशिर्ष-२०२४/प्र.क्र.९५/ऊर्जा-७, दि.०६.०६.२०२५.

प्रस्तावना:-

शेतकऱ्यांना दिवसा सिंचन करणे शक्य व्हावे व राज्य शासनाचे पारंपारिक पध्दतीने कृषीपंप जोडणीसाठी लागणाऱ्या खर्चात व राज्य शासनाद्वारे सबसिडीपोटी देण्यात येणाऱ्या अनुदानात बचतीचे उद्दिष्ट साध्य व्हावे तसेच शेतकऱ्यांना अपारंपरिक ऊर्जा स्रोताच्या माध्यमातून नियमित वीज पुरवठा करण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक २७.०३.२०१५ सौर कृषीपंप आस्थापित करण्याकरिता एकत्रित धोरण जाहिर करण्यात आले होते. या योजनेसाठी निधी उपलब्ध होण्याकरीता शासन अधिसूचना दिनांक २१.०४.२०१५ अन्वये, राज्यातील शहरी भागातील रिलायन्स एनर्जी टाटा पॉवर व बेस्ट या कंपन्यांकडील औद्योगिक, वाणिज्यिक व इतर वर्गवारीतील ग्राहकांकडून तसेच महावितरण कंपनीकडील शहरी भागातील औद्योगिक व वाणिज्यिक वर्गवारीतील ग्राहकांकडून अतिरिक्त वीज विक्रीकरापोटी (Additional ToSE) प्रतियुनिट १.०४ पैसे वसूल करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

या योजनेसाठी निधी उपलब्ध होण्याकरीता शासन अधिसूचना दिनांक २१.०४.२०१५ अन्वये, राज्यातील शहरी भागातील रिलायन्स एनर्जी, टाटा पॉवर व बेस्ट या कंपन्यांकडील औद्योगिक, वाणिज्यिक व इतर वर्गवारीतील ग्राहकांना तसेच महावितरण कंपनीकडील शहरी भागातील औद्योगिक व वाणिज्यिक वर्गवारीतील ग्राहकांना प्रतियुनिट १.०४ पैसे इतका अतिरिक्त वीज विक्रीकर (Additional ToSE) आकारण्यात आला. शासन निर्णय दिनांक १५.११.२०१८ अन्वये मुख्यमंत्री सौर कृषीपंप योजना सुरु करण्यात आली. या योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता लागणारा अतिरिक्त निधी उपलब्ध होण्यासाठी शासन अधिसूचना दिनांक २६.१२.२०१८ अन्वये, वीज विक्रीकरात प्रतियुनिट १० पैसे वाढ करण्यात आली. २. केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाने दि. २२.०७.२०१९ रोजी किसान ऊर्जा सुरक्षा एवम उत्थान महाअभियान सुरु केले आहे. त्यानुषंगाने राज्य शासनाने शासन निर्णय दि. १२.०५.२०२१ अन्वये “राज्यातील कृषीपंप वीज जोडण्यांचे सौर ऊर्जेद्वारे विद्युतीकरण करण्याचे अभियान” अंतर्गत घटक-ब अनुसार पुढील ५ वर्षात ५ लाख पारंपरण विरहित सौरकृषीपंप आस्थापित करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले होते. या उद्दिष्टामध्ये वाढ करून सदर उद्दिष्ट ५.५५ लाख असे निर्धारित करण्यात आले आहे. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी तसेच “मागेल त्याला सौर कृषि पंप” आणि केंद्र शासनाच्या प्रस्तावित “PM KUSUM २.०” या योजनेसाठी निधीची आवश्यकता विचारात घेवून अतिरिक्त वीज विक्री कराच्या दरामध्ये वाढ करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

संदर्भाधीन क्र. ६ येथील शासन निर्णयान्वये अंमलबजावणी करण्यात येत असलेल्या प्रधानमंत्री कुसुम घटक-ब अभियानाकरिता निधी उपलब्ध होण्यासाठी महाराष्ट्र विजेच्या विक्रीवरील कर अधिनियम १९६३ अंतर्गत शासन अधिसूचना दि. २६.१२.२०१८ अन्वये विद्युत उपक्रमाने विक्री केलेल्या विजेच्या प्रत्येक युनिटवर आकारण्यात येणाऱ्या ११.०४ पैसे या अतिरिक्त वीज विक्रीकरामध्ये ९.९० पैसे इतकी वाढ करून एकूण २०.९४ पैसे इतका (प्रभावी दर) अतिरिक्त वीज विक्रीकर आकारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. याबाबत महाराष्ट्र विजेच्या विक्रीवरील कर अधिनियम-१९६३ अंतर्गत अधिसूचना निर्गमित करावी.

२. वाढीव अतिरिक्त वीज विक्रीकराच्या माध्यमातून जमा होणारा निधी प्रधानमंत्री कुसुम घटक-ब योजनेसाठीच्या महावितरण कडील एस्क्रो खात्यामध्ये जमा करण्यास आणि या माध्यमातून जमा होणारा निधी प्रधानमंत्री कुसुम घटक-ब योजनेंतर्गत आस्थापित करण्यात येणाऱ्या सौर कृषीपंपांकरीता वापरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक-२८१/२०२५/कार्य-१४६१ दि. २५.०८.२०२५ व वित्त विभागाच्या अन्वये दिलेल्या अभिप्रायानुसार तसेच वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ दिनांक १५.०९.२०२५ नुसार दिलेल्या सहमतीस आणि मा. मंत्रीमंडळाने दिनांक ३०.०९.२०२५ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२५११०४१६१५५६३६१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(जयंत सागडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. सभापती/मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधान परिषद/ विधानसभा यांचे सचिव, मुंबई
- ३) मा. उप सभापती/मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधान परिषद/ विधानसभा यांचे सचिव, मुंबई
- ४) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मुंबई
- ६) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मुंबई
- ७) सर्व मंत्री / सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ८) विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, विधान भवन मुंबई,
- ९) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान भवन, मुंबई,
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १४) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १५) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- १६) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १७) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १८) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१/२,
- १९) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर-१/२,
- २०) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- २१) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने),
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, सूत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई,
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
- २५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २६) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
- २७) मुख्य विद्युत निरीक्षक, चेंबुर, मुंबई
- २८) ऊर्जा उप विभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २९) निवड नस्ती, ऊर्जा-७